31990L0270

L 156/14 *DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH* 21.6.1990

DYREKTYWA RADY
z dnia 29 maja 1990 r.
w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe (piąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 87/391/EWG)

(90/270/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 118a,

uwzględniając wniosek Komisji [1], sporządzony po konsultacji z Komitetem Doradczym ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy,

we współpracy z Parlamentem Europejskim [2],

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego [3],

a także mając na uwadze, co następuje:

artykuł 118a Traktatu stanowi, iż Rada przyjmuje w drodze dyrektyw minimalne wymagania mające na celu poprawę warunków, w szczególności środowiska pracy, w celu zapewnienia wyższego poziomu ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników;

na mocy tego artykułu dyrektywy te unikają nakładania administracyjnych, finansowych i prawnych ograniczeń, które utrudniałyby tworzenie i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw;

komunikat Komisji w sprawie jej programu w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy [4] przewiduje przyjęcie środków w odniesieniu do nowych technologii; Rada uwzględniła to w swojej rezolucji z dnia 21 grudnia 1987 r. w sprawie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i higieny pracy [5];

zgodność z minimalnymi wymaganiami przewidzianymi w celu zapewnienia lepszego poziomu bezpieczeństwa na stanowiskach pracy z monitorami ekranowymi jest istotna dla zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników;

niniejsza dyrektywa jest dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy [6]; w związku z tym przepisy tej dyrektywy mają pełne zastosowanie w odniesieniu do używania przez pracowników urządzeń wyposażonych w monitory ekranowe, bez uszczerbku dla zawartych w niniejszej dyrektywie przepisów bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych;

pracodawcy są zobowiązani informować się w zakresie najnowszych postępów technologicznych i wyników badań naukowych dotyczących projektowania stanowisk pracy, tak aby mogli zagwarantować lepszy poziom ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników;

aspekty ergonomiczne mają szczególne znaczenie w przypadku stanowisk pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe;

niniejsza dyrektywa stanowi praktyczny aspekt realizacji wymiaru społecznego rynku wewnętrznego;

zgodnie z decyzją 74/325/EWG [7] Komisja konsultuje się z Komitetem Doradczym ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy w sprawie sporządzania projektów w tym zakresie,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

SEKCJA I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza dyrektywa, która jest piątą dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG, ustanawia minimalne wymagania w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe zdefiniowanymi w art. 2.

2. Przepisy dyrektywy 89/391/EWG mają pełne zastosowanie w odniesieniu do całego obszaru określonego w ust. 1, bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych przepisów zawartych w niniejszej dyrektywie.

---

(1) Dz.U. C 113 z 29.4.1988, str. 7 oraz Dz.U. C 130 z 26.5.1989. str. 5.
(2) Dz.U. C 12 z 16.1.1989, str. 92 oraz Dz.U. C 113 z 7.5.1990.
(3) Dz.U. C 318 z 12.12.1988, str. 32.
(4) Dz.U. C 28 z 3.2.1988, str. 3.
(5) Dz.U. C 28 z 3.2.1988, str. 1.
(6) Dz.U. L 183 z 29.6.1989, str. 1.
(7) Dz.U. L 185 z 9.7.1974, str. 15.

3. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:

a) kabin kierowców i kabin sterowniczych maszyn i pojazdów;

b) systemów komputerowych na pokładach środków transportu;

c) systemów komputerowych przeznaczonych głównie do użytku publicznego;

d) systemów „przenośnych" nieprzeznaczonych do dłuższego używania na stanowisku pracy;

e) kalkulatorów, kas rejestrujących i innych urządzeń z małymi ekranami do zobrazowania danych lub wyników pomiarów koniecznych w bezpośrednim użyciu tych urządzeń;

f) tradycyjnych maszyn do pisania typu znanego jako „maszyna z okienkiem".

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy następujące wyrażenia otrzymują znaczenia:

a) „urządzenia wyposażone w monitory ekranowe": alfanumeryczne lub graficzne monitory ekranowe, niezależnie od zastosowanej metody przekazu;

b) „stanowisko pracy": zespół urządzeń wyposażonych w monitory ekranowe, który może być wyposażony w klawiaturę lub urządzenie wejściowe i/lub oprogramowanie określające interfejs operatora/maszyny, wyposażenie dodatkowe, urządzenia peryferyjne, w tym napęd dyskietek, telefon, modem, drukarka, uchwyt na dokumenty, krzesło robocze, biurko lub powierzchnia robocza i bezpośrednie otoczenie pracy;

c) „pracownik": każdy pracownik, w rozumieniu art. 3 lit. a) dyrektywy 89/391/EWG, który zwykle korzysta z urządzeń wyposażonych w monitory ekranowe przez znaczącą część swojego zwykłego czasu pracy.

SEKCJA II

OBOWIĄZKI PRACODAWCÓW

Artykuł 3

Analiza stanowisk pracy

1. Pracodawcy są zobowiązani przeprowadzać analizę stanowisk pracy w celu oceny warunków zdrowotnych i bezpieczeństwa, na które wystawiają pracowników, szczególnie w odniesieniu do możliwych zagrożeń dla wzroku, problemów fizycznych i obciążeń psychicznych.

2. Pracodawcy podejmują właściwe środki w celu usunięcia stwierdzonych zagrożeń, na podstawie oceny określonej w ust. 1, biorąc pod uwagę dodatkowe i/lub połączone skutki tak stwierdzonych zagrożeń.

Artykuł 4

Nowo uruchamiane stanowiska pracy

Pracodawcy muszą podjąć właściwe kroki, aby zapewnić, że stanowiska pracy uruchamiane po dniu 31 grudnia 1992 r. odpowiadają minimalnym wymogom określonym w Załączniku.

Artykuł 5

Istniejące stanowiska pracy

Pracodawcy muszą podjąć odpowiednie kroki, aby zapewnić, że stanowiska pracy uruchomione do dnia 31 grudnia 1992 r. dostosowane będą do minimalnych wymogów określonych w Załączniku nie później niż w ciągu czterech lat po tej dacie.

Artykuł 6

Informowanie i szkolenie pracowników

1. Bez uszczerbku dla art. 10 dyrektywy 89/391/EWG pracownicy otrzymują informacje o wszystkich aspektach bezpieczeństwa i zdrowia odnoszących się do ich stanowisk pracy, w szczególności informacje o takich środkach stosowanych wobec stanowisk pracy, które są podejmowane zgodnie z art. 3, 7 i 9.

W każdym przypadku pracownicy lub ich przedstawiciele są informowani o wszelkich środkach dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia podjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą.

2. Z zastrzeżeniem art. 12 dyrektywy 89/391/EWG każdy pracownik zostaje przeszkolony w zakresie korzystania ze stanowiska pracy przed przystąpieniem do tego rodzaju pracy i w każdym przypadku znacznej zmiany organizacji stanowiska pracy.

Artykuł 7

Codzienny przebieg pracy

Pracodawca musi zaplanować czynności pracownika w taki sposób, aby codzienna praca przy monitorze ekranowym odbywała się z okresowymi przerwami lub by następowały zmiany charakteru czynności zmniejszające obciążenie pracą przy monitorze ekranowym.

Artykuł 8

Konsultacje i współudział pracowników

W sprawach objętych niniejszą dyrektywą, z uwzględnieniem Załącznika, mają miejsce konsultacje i współudział pracowników lub ich przedstawicieli, zgodnie z art. 11 dyrektywy 89/391/EWG.

Artykuł 9

Ochrona oczu i wzroku pracowników

1. Pracownicy są uprawnieni do odpowiedniego badania oczu i wzroku, przeprowadzanego przez osoby o niezbędnych kwalifikacjach:

— przed przystąpieniem do pracy z monitorem ekranowym,

— następnie w regularnych odstępach czasu, i

— w przypadku wystąpienia zaburzeń wzroku, które mogą być spowodowane pracą z monitorem ekranowym.

2. Pracownicy są uprawnieni do badania okulistycznego, jeżeli w wyniku badania określonego w ust. 1 okaże się to konieczne.

3. Pracownik musi otrzymać specjalne okulary lub szkła kontaktowe korygujące wzrok, odpowiednie do rodzaju pracy, jeżeli w wyniku badania określone w ust. 1 lub badania określone w ust. 2 okaże się to konieczne i kiedy nie mogą zostać użyte zwykłe okulary lub szkła kontaktowe korygujące wzrok.

4. Środki podjęte na mocy niniejszego artykułu nie mogą w żadnym razie dodatkowo obciążać finansowo pracownika.

5. Ochrona oczu i wzroku pracowników może być zapewniona w ramach państwowego systemu opieki zdrowotnej.

SEKCJA III

PRZEPISY RÓŻNE

Artykuł 10

Dostosowania Załącznika

Ściśle techniczne dostosowania Załącznika, uwzględniające postęp techniczny, rozwój przepisów i specyfikacji międzynarodowych i wiedzy w zakresie monitorów ekranowych, są przyjmowane zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 17 dyrektywy 89/391/EWG.

Artykuł 11

Przepisy końcowe

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie do dnia 31 grudnia 1992 r. przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne konieczne do wykonania niniejszej dyrektywy.

Niezwłocznie informują o tym Komisję.

2. Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty przepisów prawa krajowego, które przyjęły lub przyjmą w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

3. Państwa Członkowskie co cztery lata przedkładają Komisji sprawozdanie z praktycznego wykonania przepisów niniejszej dyrektywy, określając stanowiska pracodawców i pracowników.

Komisja informuje o tym Parlament Europejski, Radę, Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Doradczy ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy.

4. Komisja przedstawia sprawozdania dotyczące wykonania niniejszej dyrektywy w regularnych odstępach czasu Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, z uwzględnieniem ust. 1, 2 i 3.

Artykuł 12

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 29 maja 1990 r.

W imieniu Rady

B. AHERN

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

WYMAGANIA MINIMALNE

(art. 4 i 5)

Uwaga wstępna

Obowiązki ustanowione w niniejszym Załączniku stosuje się do osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy i w zakresie w jakim, po pierwsze, dane składniki występują na stanowisku pracy, po drugie, wymagania i cechy zadania nie wykluczają ich.

1. URZĄDZENIA

a) **Uwaga ogólna**

Samo korzystanie z urządzeń nie może być źródłem ryzyka dla pracowników.

b) **Monitor ekranowy**

Znaki na ekranie muszą mieć czytelny kształt oraz muszą być wyraźne, odpowiedniego rozmiaru i z odpowiednimi odstępami między znakami i liniami.

Obraz na ekranie powinien być stabilny, bez migotania i innych form niestabilności.

Jaskrawość i/lub kontrast pomiędzy znakami i tłem musi być łatwy do regulowania przez operatora, a także łatwy do dostosowania do otaczających warunków.

Ekran musi być łatwy do obracania i nachylania oraz swobodnie odpowiadający potrzebom operatora.

Musi być możliwe użycie oddzielnej podstawy ekranu lub regulowanego stołu.

Ekran musi być wolny od odblasków i odbić światła stanowiących niewygodę dla użytkownika.

c) **Klawiatura**

Klawiatura musi być nachylona i oddzielona od ekranu, tak aby umożliwić pracownikowi przyjęcie wygodnej pozycji przy pracy, a tym samym uniknąć zmęczenia rąk i dłoni.

Przestrzeń przed klawiaturą musi być wystarczająca do zapewnienia podparcia dla rąk i dłoni operatora.

Klawiatura musi mieć matową powierzchnię, aby zapobiec odblaskom.

Układ klawiatury i parametry klawiszy muszą być takie, by ułatwić korzystanie z klawiatury.

Znaki na klawiszach muszą być odpowiednio odróżniające się i czytelne przy prawidłowej pozycji przy pracy.

d) **Biurko lub powierzchnia robocza**

Biurko lub powierzchnia robocza musi mieć odpowiednio dużą powierzchnię, o niskim współczynniku odbicia światła i umożliwiać swobodne ustawienie ekranu, klawiatury, dokumentów i urządzeń pomocniczych.

Uchwyt na dokumenty musi być stabilny, regulowany i ustawiony w pozycji minimalizującej potrzebę niewygodnych ruchów głowy i oczu.

Pracownik musi mieć dostateczną przestrzeń do zajęcia wygodnej pozycji przy pracy.

e) **Krzesło robocze**

Krzesło musi być stabilne i zapewniać operatorowi swobodę ruchów i wygodną pozycję.

Siedzenie musi mieć regulację wysokości.

Oparcie musi mieć regulację wysokości i nachylenia.

Podnóżek musi być udostępniany na życzenie pracownika.

2. ŚRODOWISKO

a) **Wymagania przestrzenne**

Stanowisko pracy musi mieć takie wymiary i być tak zaprojektowane, aby użytkownik miał zapewnioną dostateczną przestrzeń, by zmieniać pozycję i urozmaicać ruchy.

b) **Oświetlenie**

Oświetlenie pomieszczenia i/lub miejsca pracy (lampy) musi zapewnić zadowalające warunki oświetlenia i właściwy kontrast pomiędzy ekranem a tłem otoczenia, z uwzględnieniem rodzaju pracy i wymagań wzrokowych użytkownika.

Zapobiega się ewentualnym przeszkadzającym odblaskom i odbiciom światła na ekranie lub innych urządzeniach przez dostosowanie układu miejsca i stanowiska pracy do ustawienia i właściwości technicznych sztucznych źródeł światła.

c) **Odblaski i odbicia światła**

Stanowiska pracy muszą być tak zaprojektowane, aby źródła światła, takie jak okna lub inne otwory, przeźroczyste lub prześwitujące ściany, wyposażenie lub ściany w jasnych kolorach, nie powodowały bezpośredniego odblasku i rozpraszających odbić na ekranie.

Okna muszą być wyposażone w odpowiedni system regulowanych zasłon w celu osłabienia światła dziennego padającego na stanowisko pracy.

d) **Hałas**

Przy wyposażaniu stanowiska pracy bierze się pod uwagę, by hałas emitowany przez urządzenia wchodzące w jego skład przede wszystkim nie rozpraszał uwagi i nie utrudniał porozumiewania się.

e) **Ciepło**

Urządzenia wchodzące w skład stanowiska pracy nie mogą emitować nadmiaru ciepła, które mogłoby powodować niewygodę dla pracowników.

f) **Promieniowanie**

Wszelkie promieniowanie, z wyjątkiem widzialnej części widma elektromagnetycznego, musi być zmniejszone do poziomu niemającego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo pracowników.

g) **Wilgotność**

Musi być ustalony i utrzymywany odpowiedni poziom wilgotności.

3. INTERFEJS OPERATORA/KOMPUTERA

Przy projektowaniu, doborze, uruchamianiu i modernizacji oprogramowania, a także przy planowaniu zadań z użyciem monitora ekranowego, pracodawca bierze pod uwagę następujące zasady:

a) oprogramowanie musi odpowiadać zadaniu;

b) oprogramowanie musi być łatwe w użyciu, a tam gdzie to możliwe, dostosowane do poziomu wiedzy lub doświadczenia operatora; nie można używać bez wiedzy pracownika żadnych urządzeń do kontroli jakościowej lub ilościowej;

c) systemy muszą zapewniać przekazywanie pracownikom informacji zwrotnej o ich działaniu;

d) systemy muszą wyświetlać informacje w formacie i tempie dostosowanym do operatorów;

e) muszą być stosowane zasady ergonomii oprogramowania, w szczególności przy przetwarzaniu danych dotyczących ludzi.